

CAROLINE KEPNES

SINA

Inglise keelest tõlkinud Marianne Ots

Originaali tiitel:
Caroline Kepnes
„You”
Emily Bestler Books / Atria Books,
A Division of Simon & Schuster, Inc., 2014

Tekst © Alloy Entertainment and Caroline Kepnes, 2014

Kaanepilt © Netflix, Inc., 2020.
Kasutatud Netflix'i loal.

Eestikeelne tõlge @ Marianne Ots ja AS Tänapäev, 2020
Toimetanud Ivi Vinkler
Kujundanud Siiri Timmerman

ISBN 978-9949-85-804-0

Trükitud AS Pakett trükikojas
www.tnp.ee

Sulle, isa

„Päeva esimene, ja kui jumal annab, siis kohtume homme.”

*– Harold Samuel Kepnes
29. jaanuar 1947 – 13. november 2012*

1

SINA astud raamatupoodi sisse ja sa hoiad kätt vastu ust, et see pauguga kinni ei lajatakse. Sa naeratad, sul on piinlik olla hea tüdruk ja su küüned on lakkimata ja su V-kaelusega kampsun on beeži värvi ja on võimatu öelda, kas sul on rinnahoidja seljas või ei, aga mulle näib, et ei ole. Sa oled nii puhas, et see on lausa nutjatu, ja sa pomised mulle oma esimese sõna – *tere* –, kui enamik inimesi oleks lihtsalt mööda kõndinud, aga mitte sina oma „Charlotte koob võrku” roosades teksapükstes ja kust sa üleüldse tulid?

Sa oled klassikaline ja kompaktne, minu isiklik Natalie Portman *circa* filmi „Tule lähemale” lõpupoole, kui ta näeb värske välja ja on Briti poistega lõpparve teinud ja tagasi Ameerikasse läheb. Sa tulid minu juurde koju, ühel teisipäeval kell 10.06 hommikul toimetati sind viimaks kohale. Iga päev sõidan ma oma Bed-Stuy kodust siia Lower East Side’ile raamatupoodi. Iga päev panen ma poe kinni, ilma et oleksin kedagi sinusarnast leidnud. Vaata aga, kuidas sina täna minu maailma ilmusid. Ma värisen ja ma võtaks lorasepaami, aga tabletid on allkorrusel ja ma ei taha lorasepaami võtta. Ma ei taha maha rahuneda. Ma tahan olla täielikult kohal, vaadata, kuidas sa oma lakkimata küüsi närid ja pea vasakule pöörad, ei, kuidas sa oma pisikest sõrme näksad, silmad suureks ajad, paremale pöörad, ei, kuidas sa autobiograafiate ja eneseabiriivuli juurest lahkud (jumal tänatud) ja ilukirjanduse juurde jõudes sammu aeglustad.

Jah.

Ma lasen sul riiulite vahele kaduda – ilukirjandus F–K – ja sa ei ole mõni tavaline ebakindel nümf, kes jahib Faulknerit, mida sa kunagi lõpuni ei loe, kunagi isegi ei alusta; Faulknerit, mis su öökapil kängestub ja lubjastub, kui raamatud suudaksid lubjastuda; Faulknerit, mis on mõeldud vaid üheöösuhete veenmiseks, et

sa mõtled seda tõsiselt, kui ütled, et ei tee selliseid asju kunagi. Ei, sina ei ole nagu need tüdrukud. Sa ei lavasta Faulknerit ja su teksad pole ümber ja sa oled Stephen Kingi jaoks liiga päevitunud ja Heidi Julavitsi jaoks liiga vähe trendikas ja keda, keda sa küll ostma tulid? Sa aevastad kõvasti ja ma kujutan ette, kui kõva häält tippu jõudes veel teed. „Tervist!” hüüan ma.

Sa itsitad ja hõikad vastu, igavene kiimas tüdruk selline: „Sulle ka, sõbrake!”

Sõbrake. Sa fliridid ja kui ma oleks üks neist sitapeadest, kes Instagrami kasutavad, siis ma pildistaks seda F–K silti, paneks sellele nunnule sitaks filtreid peale ja kirjutaks pealkirjaks:

F–K, jess, ma leidsin ta.

Rahune maha, Joe. Neile ei meeldi, kui kutt liiga pealetükkiv on, tuletan ma endale meelde. Jumal tänatud teise kliendi eest ja mul on raske tema etteaimatavat Salingeri läbi lüüa – samas, seda on alati raske teha. See tüüp on mingi, noh, umbes kolmkümmend kuus ja ta loeb „Franny ja Zooeyt” alles nüüd? Ja olgem ausad. Ta ei kavatseda seda lugeda. See lihtsalt maskeerib Dan Browne tema korvi põhjas. Ma töötan raamatupoes ja ma olen õppinud, et suurem osa inimestest tunneb end süüdi selle pärast, kes nad on. Ma panen Dan Browne esimesena kotti, nagu oleks see lapsporno, ja ütlen talle, et „Franny ja Zooey” on sitaks hea, ja ta noogutab ja sina oled ikka veel F–K juures, sest ma näen riulite vahelt su beeži kampsunit, vaevu. Kui sa veel kõrgemale küünitaks, siis ma näeks su kõhtu. Aga sa ei küünita. Sa võtad ühe raamatu ja istud vahe-käiku maha ja võib-olla jääd sa õhtuni siia. Võib-olla juhtub nagu Natalie Portmani filmis „Kus on su süda”, mis tehti reeturlikult ühe Billie Lettsi raamatu järgi – raamat on sellest aastast kõvasti parem –, ja ma leian sind keset ööd. Ainult et sa ei ole rase ja mina pole too tasane mees sealt filmist. Ma nõjatun sinu poole ja ütlen „*Vabandust, preili aga me oleme suletud*” ja sina vaatad üles ja naeratad. „*Noh, mina ei ole suletud.*” Sa tõmbad hinge. „*Mina olen täiesti avali.*” Sõbrake.”

„Kuule.” Salinger-Brown nähvab mulle. Kas ta on ikka veel siin? Ta on ikka veel siin. „Kas ma tšeki saaks?”

„Jah, vabandust.”

Ta napsab selle mul käest. Ta ei vihka mind. Ta vihkab iseennast. Kui inimesed oma enesepõlgusega ise hakkama saaks, siis sujuks klienditeeninduses kõik paremini.

„Tead mis, poiss? Sul oleks aeg endast üle saada. Sa töötad raamatupoes. Sa ei tee neid raamatuid ise. Sa ei kirjuta raamatuid ja kui sa raamatute lugemises vähegi hea oleksid, siis sa ilmselt ei tööta raamatupoes. Nii et pühi see hukkamõistev ilme näolt ja soovi mulle head päeva.”

See mees võiks mulle ükskõik mida öelda ja ikkagi oleks tema see, kes iseennast häbenedes Dan Browni ostab. Sina ilmud nüüd oma intiimse Natalie Portmani naeratusega, sest sa kuulsid seda persevesti. Ma vaatan sind. Sina vaatad teda ja tema vaatab endiselt mind, ootab.

„Head päeva, härra,” ütlen ma ja ta teab, et ma ei mõtle seda tõsiselt, ta vihkab seda, et ta igatseb võõrastelt selliseid banaalsusi kuulda. Kui ta on läinud, hüüan ma uuesti, kuna sina kuulad: „Naudi oma Dan Browni, persevest!”

Sa tuled naerdes minu poole ja jumal tänatud, et pood on hommikuti täiesti tühi ja kedagi ei jää sulle tee peale ette. Sa asetad raamatukorvi letile ja küsid häbematult: „Kas sa kavatsed mind ka hukka mõista?”

„Täielik sitapea, eks?”

„Ah, ilmselt lihtsalt halvas tujus.”

Sa oled armsake. Sa näed inimestes head. Sa täiendad mind.

„Noh,” ütlen ma ja ma peaks vait jääma ja ma tahan vait jääda, aga sina teed nii, et ma tahaks rääkida. „Selliste tüüpidega poleks videolaenutused kunagi pankrotti läinud.”

Sa vaatad mind. Sa oled uudishimulik ja ma tahan sinust rohkem teada, aga ma ei saa küsida, nii et ma lihtsalt räägin edasi.

„Kõik tahavad alati olla paremad, võtta paar kilo alla, lugeda läbi

paar raamatut, minna muuseumisse, osta klassikalise muusika plaat ja kuulata seda, nii et see neile päriselt ka meeldiks. Aga tegelikult tahavad nad hoopis süüa sõõrikuid, lugeda ajakirju, osta poppalbumeid. Ja raamatud? Persse need raamatud. Osta Kindle. Kas sa tead, miks Kindle nii edukas on?”

Sa naerad ja raputad pead ja sa kuulad mind endiselt, kui enamik inimesi oleks juba huvi kaotanud ja telefoni näppima hakanud. Sa oled ilus ja sa küsid: „Miks?”

„Ma ütlen sulle, miks. Internet tõi porno meile koju kätte ...”

Ma ütlesin just *porno*, täielik idikas, aga sina kuulad ikka veel, täielik nukuke.

„Ja sa ei pea enam minema seda välja tooma. Sa ei pea looma silmsidet selle tüübiga poes, kes teab, et sulle meeldib vaadata, kuidas tüdrukutele laksu antakse. Silmside on see, mis hoiab meid tsiviliseerituna.”

Su mandlikujulised silmad on suured ja ma jätkan. „Paljastatuna.”

Sa ei kanna abielusõrmust ja ma jätkan. „Inimesena.”

Sa oled kannatlik ja ma pean tõesti vait jääma, aga ma ei suuda. „Ja Kindle, Kindle võtab lugemiselt siiruse, täpselt nii, nagu internet tegi pornoga. Kontroll ja tasakaal on läinud. Sa võid lugeda oma Dan Browni ühtaegu nii avalikult kui ka salaja. See on tsivilisatsiooni lõpp. Aga ...”

„Alati on mingi aga,” ütled sa ja ma vean kihla, et sa oled suurest perest täis terveid ja armastavaid inimesi, kes kallistavad tihti ja laulavad lõkketule ümber.

„Aga nüüd, kui kuskilt enam filme või muusikaalbumeid osta ei ole, siis oleneb kõik raamatutest. Pole enam filmilaenutusi, niisiis pole ka neid nohikuid, kes filmilaenutuses töötaks ja tsiteeriks Tarantinot ja vaidleks Dario Argento üle ja vihkaks inimesi, kes laenutavad Meg Ryani filme. See tegu, see suhtlus müüja ja ostja vahel, on kõige olulisem kahepoolne tänav meie elus. Ja ei saa ju kahepoolseid tänavaid lihtsalt hävitada ja eeldada, et sellel pole mingeid tagajärgi, mõistad?”

Ma ei tea, kas sa mõistad, aga sa ei ütle mulle, et ma lõpetaks

rääkimise, nagu inimesed mõnikord teevad, ja sa noogutad. „Hmm.”

„Näe, plaadipood oli suurepärase tasakaalustaja. See andis võimu nohikutele – „Kas sa tõesti ostad Taylor Swifti muusikat?” –, mis siis, et pärast läksid kõik needsamad nohikud koju ja peksid Taylor Swifti peale pihku.”

Aitab Taylor Swifti mainimisest. Kas sa naerad minu üle või minuga koos?

„Igatahes,” ütlen ma ja ma ei räägi rohkem, kui sa palud mul vait jääda.

„Igatahes,” ütled sina ja sa tahad, et ma jutu lõpuni räägiks.

„Mõte on selles, et asjade ostmine on ainus aus asi, mida inimesed teevad. See tüüp ei tulnud siia ei Dan Browni *ega* Salingeri ostma. See tüüp tuli siia pihule.”

„Kas sa oled preester?”

„Ei. Ma olen kirik.”

„Aamen.”

Sa vaatad oma korvi ja ma kõlan nagu mingi hullumeelne erak ja ma vaatan sinu korvi. Su telefon. Sina ei näe seda, aga mina näen. Selle ekraan on katki. Sel on kollane ümbris. See tähendab, et sa hoolitsed enda eest alles siis, kui sind ei ole enam võimalik parandada. Veame kihla, et sa võtad tsinki alles külmetuse kolmandal päeval. Ma võtan su telefoni kätte ja üritan nalja visata.

„Kas sa varastasid selle tollelt tüübilt?”

Sa võtad oma telefoni ja lähed näost punaseks. „Mina ja see telefon ...” ütled sa. „Ma olen paha emme.”

Emme. Sa oledki nurjatu, tõesti oled.

„Mkmm.”

Sa naeratad ja sul pole kohe päris kindlasti rinnahoidjat seljas. Sa võtad raamatud korvist välja, paned korvi põrandale ja vaatad mind, nagu mul ei oleks vähimalgi määral võimalik kritiseerida midagi, mida sa üldse kunagi teinud oled. Su nibud on kikkis. Sa ei kata neid kinni. Sa märkad Twizzlersi kummikomme, mida ma kassa kõrval hoian. Sa osutad näljaselt nende poole. „Kas tohib?”

„Jah,” ütlen ma ja juba ma toidangi sind. Ma võtan kätte su esimese raamatu, Spalding Gray „Võimatu puhkus”. „Huvitav,” ütlen ma. „Enamik inimesi ostab ta monolooge. See on suurepärase raamat, aga see pole selline raamat, mida inimesed tihti peale ostaksid, eriti noored naised, kes ei paista enesetappu kaaluvat, kui nüüd autori elusaatusele mõelda.”

„Noh, mõnikord sa lihtsalt tahad minna sinna, kus on pime, mõistad?”

„Jaa,” ütlen ma. „Jaa.”

Kui me oleksime teismelised, siis võiksin ma sind suudelda. Aga ma seisan leti taga platvormil, nimesilt rinnas, ja me oleme liiga vanad, et olla noored. Öised žestid hommikuti hästi ei tööta ja praegu voogab akendest sisse valgust. Kas raamatupoodides ei peaks pime olema?

Jäta meelde: ütle mr Mooneyle, et ta ostaks rulood. Kardinal. Midagigi.

Võtan kätte su järgmise raamatu, „Meeleheitel inimesed”, mille on kirjutanud üks mu lemmikautoreid, Paula Fox. See on hea märk, kuigi võib-olla ostad sa selle raamatu lihtsalt seetõttu, et lugesid mingist lollakast blogist, et ta on Courtney Love'i bioloogiline vanaema. Ma ei saa olla kindel, et sa ostad Paula Foxi sellepärast, et sa jõudsid temani õiget teed pidi – Jonathan Franzeni essee kaudu.

Sa pistad nina rahakotti. „Ta on parim, eks ju? Ma olen nii pettunud, et ta populaarsem ei ole, mis siis, et isegi Franzen ei suuda temast rääkimist lõpetada, mõistad?”

Jumal tänatud. Ma naeratan. „„Läänekallas”.”

Sa pöörad pilgu ära. „Ma pole sinnani veel jõudnud.” Ma vaatan sind ja sa tõstad käed üles, annad alla. „Ära lase.” Sa itsitad ja ma soovin, et su nibud oleks ikka veel kikkis. „Küll ma ühel päeval loen ka „Läänekallast” ja „Meeleheitel inimesi” olen ma juba tsiljon korda lugenud. See on ühele sõbrale.”

„Mm-hmh,” ütlen ma ja punane tuluke hakkab ohtlikult vilkuma. Ühele sõbrale.

„Ma ilmselt raiskan ainult oma aega. Ta ei kavatse seda lugeda.

Aga vähemalt Paula saab ühe raamatu müüdüd, eks ole?”

„Tõsi.” Võib-olla on see su vend või isa või geinaaber, aga ma tean, et ta on su *sõber* ja ma toksin oma kalkulaatorit.

„See teeb siis kolmkümmend üks viiskümmend üks.”

„Mida summat. Näed, hoopis *sellepärast* on Kindle'id ägedad,” ütled sa oma Zuckermani notsuroosasse rahakotti sukeldudes ja ulatad mulle oma krediitkaardi, kuigi sul on maksmiseks piisavalt sularaha. Sa tahad, et ma su nime teada saaks, ja ma ei ole mingi pooletoobine, ma tõmban su kaardi läbi ja vaikus meie vahel muutub aina valjemaks ja miks ma täna ometi muusikat mängima ei pannud ja mulle ei tule pähe mitte midagi, mida öelda.

„Aga palun.” Ma ulatan sulle tšeki.

„Aitäh,” pomised sa. „See on äge pood.”

Sa kirjutad alla ja su nimi on Guinevere Beck. Su nimi on nagu luuletus ja su vanemad on ilmselt sitapead, nagu enamik vanemaid. *Guinevere*. Mida veel.

„Aitäh sulle, Guinevere.”

„Mind kutsutakse tegelikult lihtsalt Beckiks. Guinevere on päris pikk ja naeruväärne, mõistad?”

„Noh, Beck, sa näed päriselus teistsugune välja. Muide, „Midnite Vultures” on äge album.”

Sa võtad oma raamatukoti ega katkesta silmsidet, sest sa tahad, et ma näeksin, et sa näed mind. „Õige jutt, Goldberg.”

„Mkmm, mind kutsutakse lihtsalt Joe'ks. Goldberg on suhteliselt pikk ja naeruväärne, mõistad?”

Me naerame ja sa tahtsid minu nime teada sama palju kui mina sinu omagi, muidu poleks sa mu nimesilti lugenud. „Kas sa oled kindel, et ei taha „Läänekallast” ka kaasa haarata, kui juba siin oled?”

„See kõlab hullumeelselt, aga ma olen selle kõrvale pannud. Oma hooldekodu nimekirja jaoks.”

„Sa mõtled viimaste soovide nimekirja.”

„Ah, ei-ei, see on hoopis teine asi. Hooldekodu nimekiri on nimekiri asjadest, mida sa plaanid hooldekodus lugeda ja vaadata.

Viimaste soovide nimekiri on rohkem nagu ... käia Nigeerias, hüpata lennukist välja. Hooldekodu nimekiri on nagu lugeda „Läänekallast” ja vaadata „Pulp Fictionit” ja kuulata kõige uuemat Daft Punki albumit.”

„Ma ei kujuta sind vanadekodus ette.”

Sa punastad. Sa oledki „Charlotte koob võrku” ja ma suudaks sind armastada. „Kas sa minule ei soovigi head päeva?”

„Head päeva, Beck.”

Sa naeratad. „Aitäh, Joe.”

Sa ei astunud siia sisse raamatute pärast, Beck. Sa ei pidanud mu nime ütleva. Sa ei pidanud naeratama ega kuulama ega minuga kaasa mõtlema. Aga sa tegid seda. Su allkiri on tšekil. See ei olnud sularahatehing ega kodeeritud deebetkaart. See oli päris. Ma vajutan pöidla sinu tšeki märjale tindile ja Guinevere Becki tint imbub mu nahka.